

«Στηγμές», μικτή τεχνική σε ξύλο, 38 Χ167 εκ.

Αλληγορικές ανασκοπήσεις

Από τη μοναξιά του τοπίου, θέμα που πραγματευόταν στην προηγούμενη ενότητα έργων της, η Γεύσω Παπαδάκη στρέφεται στην ανθρώπινη μοναξιά σχολιάζοντας την έλλειψη ουσιαστικής επικοινωνίας, κατ'εξοχήν χαρακτηριστικό της εποχής μας. Ήδη στα "Μοναχικά Δένδρα" του 2000 η καλλιτέχνης προσωποποιούσε ποιητικά τη φύση, παραλληλίζοντας έμμεσα τους μεταφυσικούς κορμούς των δένδρων με ανθρώπινα σώματα σε ρυθμική κίνηση. Στην πρόσφατη σειρά της με τίτλο "Παρουσίες" ο υπαινιγμός μεταλλάσσεται σε ευδιάκριτη αναφορά και στο επίκεντρο έρχονται γυναικεία και ανδρικά πρόσωπα που προβάλλουν μέσα από τα ζωγραφικά παράθυρα των έργων.

Η ενότητα ξεκίνησε από μια προσωπική ανάγκη για αυτογνωσία, από μια διάθεση διείσδυσης στο ενδότερο είναι και ανακάλυψης του βαθύτερου εαυτού. Αφετηρία πολλών κατασκευών της αποτέλεσε το ίδιο της το είδωλο ή υπαρκτά άτομα από τα οποία συγκράτησε και απέδωσε ορισμένες μόνο φυσιογνωμικές πληροφορίες καθώς το ενδιαφέρον της ζωγράφου δεν εστιάζονταν στις εξωτερικές ομοιότητες αλλά στην καταγραφή της έκφρασης η οποία προδίδει τον κρυμμένο ψυχισμό. Τα ψυχογραφικά πορτρέτα απεικονίζονται πολλές φορές μισά, κοιτάζουν μετωπικά το θεατή και ανακυκλώνουν μεταφορικά την παλινδρομη διαδικασία της υποκριτικής φυγής από τον εαυτό και της ειλικρινούς αποδοχής του είναι.

Τα έργα, ζωγραφισμένα σε ξύλο, σε μέταλλα ή απ'ευθείας στον καμβά, εμπεριέχουν επικολλημένα τμήματα από ακουαρέλες που η καλλιτέχνης δουλεύει παράλληλα και στα

οποία επεμβαίνει εξαντλητικά στη συνέχεια όταν αντιμετωπίζει την εικαστική επιφάνεια ως ενιαίο και οργανικό σύνολο. Ακρυλικοί στόκοι, εξωζωγραφικά υλικά, χαράξεις, ξυσίματα, σπατουλαρίσματα, καψίματα και αλληπάλληλες ελεύθερες χειρονομίες κτίζουν τις παλιμψηφστες επιφάνειες των έργων, δημιουργώντας πολλαπλές ματιέρες και υφές. Ο ζωγραφικός περίγυρος των εξπρεσιονιστικών πορτρέτων συνθέτει έναν άναρχο κόσμο ο οποίος υποδηλώνει την ταραγμένη και ανήσυχη, σκοτεινή άβυσσο της ψυχής.

Η κωδικοποιημένη καταγραφή των συναισθηματικών καταστάσεων της ανθρωπίνης μονάδας μεταλλάχθηκε στην πορεία σε συνειδητοποίηση των προβλημάτων των διαπροσωπικών σχέσεων. Η σημερινή κοινωνία με τους σκληρούς και γρήγορους ρυθμούς της προσφέρει μεν την δυνατότητα της παγκόσμιας επικοινωνίας μέσα από το διαδύκτιο, καλλιέργει, όμως, τον απρόσωπο διάλογο και συντάσσει μια νέα πραγματικότητα μοναχικής ύπαρξης. Σε έναν πίνακα όπου η αφηγηματική ιστορία ξετυλίγεται σε μια φρίζα από παραθετικά παράθυρα, η Παπαδάκη στρέφει την προσοχή της από την εσωστρεφή στην εξωστρεφή ανασκόπηση του ανθρώπινου γίνεσθαι. Τοποθετεί το θεατή στο ρόλο του ηδονοβλεψία-πατηρητή που γίνεται μάρτυρας της διάσπασης της ερωτικής και συντροφικής επαφής των δύο φύλων για να βιώσει νοητικά και εικονικά το απέραντο κενό της υπαρξιακής εγκατάλειψης και της ατέρμονης ερημιάς.

Η ζωγραφική αναμφίβολα λειτουργεί σαν μεταμορφωτική δύναμη και ενεργειακή λύτρωση. Οι νεκρές φύσεις που παρουσιάζονται σε αυτή την έκθεση μοιάζουν να επιβεβαιώνουν τον κανόνα και να μεταφέρουν συμβολικά στο θεατή ένα αισιόδοξο μήνυμα. Το ρόδι, καρπός που φέρει συσχετισμούς καλής τύχης και αφρονιάς, με τις κόκκινες αποχρώσεις του οι οποίες παραπέμπουν στο χρώμα της φλόγας και του έρωτα, γίνεται ο πυρήνας μιας σειράς έργων της ζωγράφου. Οι καμπύλες και κοιλότητες του αλληγορικού σχήματος αποτελούν έμμεσες αναφορές στη γέννα και την αναγέννηση, υμνώντας τις χαρές της ζωής. Οι πίνακες ξυπνούν από τη λήθη τους στίχους του Οδυσσέα Ελύτη για την τρελή ροδιά "που μάχεται τη συννεφιά του κόσμου" και "ξεφωνίζει την καινούρια ελπίδα που ανατέλλει" και θυμίζουν στο θεατή ότι το φως μπορεί να προβάλλει ακόμα και μέσα από το έρεβος.

Μπία Παπαδοπούλου

Ιστορικός Τέχνης

